Hnutí DUHA
Friends of the Earth Czech Republic

INFORMAČNÍ LIST

Debata o Stanovisku vědců: názor Hnutí DUHA

Květnové Stanovisko vědců a odborných pracovníků otevřelo debatu o stavu českých lesů a hospodaření v nich. Tento materiál shrnuje názor Hnutí DUHA na probíhající diskusi.

Stanovisko vědců

Stanovisko vědců poukázalo na důležité problémy českých lesů. Pokračující degradace lesních půd nebo nízká biologická diverzita omezují plnění jejich produkčních i mimoprodukčních funkcí. Hnutí DUHA souhlasí se Stanoviskem a plně podporuje i doporučení v něm obsažená.

Polarizace debaty

Za velmi nešťastnou považujeme polarizaci debaty v profesní spor mezi vědci a lesníky. Předmětem diskursu v podstatě je, zda ‚to lesníci dělají špatně' nebo ‚dobře'. *„Lesníci jsou napadáni,"* shrnuje komentář v posledním čísle firemního časopisu Lesů ČR [1].

Pokud konstruktivní výhrady ke způsobu hospodaření vyvolávají takto vedenou diskusi, Hnutí DUHA nevidí větší smysl pokračovat ve sporu, zda ‚to' lesníci dělají dobře, nebo špatně. Nejenže zkoumá kolektivní odpovědnost vágně vymezené a bezesporu heterogenní profesní skupiny. Především není příliš přínosná. Účel by mělo hledat konkrétní problémy českých lesů a debatovat o jejich řešení: nikoli zkoumat, kdo za ně může či nemůže.

Stav lesů

Podobně za příliš plodnou nepovažujeme ani debatu o obecné otázce, zda ‚jsou na tom' české lesy ‚dobře', nebo ‚špatně'. Souborné prohlášení účastníků červnového lesnického sněmu konstatuje: *„Stav našich lesů…[se] nijak výrazně…neliší od situace v lesích našich sousedů."* [2] Obdobně argumentovalo i květnové stanovisko ředitele VÚLHM [3].

Tato námitka pouze znamená, že se lesy našich sousedů potýkají se stejnými problémy jako naše. Ale především: postulovaný problém („stav lesů") nelze měřit jedním objektivním ukazatelem. Rozhodující přitom není, zda Česká republika vykazuje nejhorší defoliaci

v Evropě, jak ukazují některá srovnání (MCPFE [4]), nebo zda pouze patří mezi několik nejhorších států (jak argumentují kritici této statistiky). Skutečně důležité není pořadí země v tabulkách, nýbrž reálný stav českých porostů. Lesnické, geochemické i biologické indikátory přitom ukazují, že tento stav rozhodně není dobrý.

Přístup Hnutí DUHA

Úkolem Hnutí DUHA je prosazovat takovou péči o lesy, jež zajistí produkci obnovitelných zdrojů – a tedy i ochranu půd, na kterých růst dřeva závisí –, biologickou diverzitu české krajiny, rekreační příležitosti i další funkce. Veřejnost od nás oprávněně očekává, že organizace nebude svoji kapacitu a prostředky investovat do málo efektivní debaty o obecných problémech.

Prioritní problémy

Paradoxně se odborná veřejnost víceméně shoduje: degradace lesních půd a nízká biologická diverzita skutečně jsou vážné problémy českých lesů. Větší spor asi není ani o bezprostředních příčinách těchto problémů. Konsensus patrně nebude panovat ve způsobu (či míře) řešení.

Proto navrhujeme namísto vágních sporů o odpovědnosti či o povšechném stavu lesa soustředit diskusi na vybrané klíčové problémy a jejich praktická řešení. Podle názoru Hnutí DUHA by mezi ně určitě měla patřit také následující témata:

- dopady holosečné obnovy a možnosti alternativ;
- druhová skladba lesů, zejména pokračující vysoký podíl smrku na umělé obnově;
- nedostatek starých stromů a tlejícího dřeva v lesích, otázka nakládání se zbytky po těžbě;
- stavy spárkaté zvěře, koncepční přístup k jejich zásadnímu snížení a dlouhodobé regulaci;
- rozsah a vymezení bezzásahových území, kde bude naprostou prioritou bude ochrana biologické diverzity či procesů přirozeného vývoje lesa a turistika;
- ochrana a management specifických, druhově velmi bohatých ploch v lesích i bezlesí (obnova tradičních forem hospodaření na vybraných lesních pozemcích chráněných území coby prostředek ochrany biologické diverzity; ochrana cenných travních porostů před zalesňováním; ochrana podmáčených lesů, pramenišť či rašelinišť před odvodňováním).

Prameny

[1] Lesu zdar 12 (7), červenec 2006, str. 10

[2] Prohlášení lesníků, vlastníků lesů a vědců ke "Stanovisku vědců a odborných pracovníků k ochraně českých lesů", Hradec Králové, 1.6.2006, www.svol.cz/index.php?lang=cs&strana=31, 26.7.2006

[3] Zahradník, P.: Stanovisko ke Stanovisku vědců a odborných pracovníků k ochraně českých lesů, www.vulhm.cz/?did=385&lang=cz, 26. 7. 2006

[4] State of Europe's forests 2003. The MCFPE report on sustainable forest management in Europe, Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe, Vienna 2003

Vydalo Hnutí DUHA
Jaromír Bláha a Vojtěch Kotecký, červenec 2006

A› Bratislavská 31, 602 00 Brno
T› 545 214 431
F› 245 214 428
E› info@hnutiduha.cz
www.hnutiduha.cz

Hnutí DUHA s úspěchem prosazuje ekologická řešení, která zajistí zdravé a čisté prostředí pro život každého z nás. Navrhujeme konkrétní opatření, jež sníží znečištění vzduchu a vody, pomohou omezit množství odpadu, chránit krajinu nebo zbavit potraviny toxických látek. Naše práce zahrnuje jednání s úřady a politiky, návrhy zákonů, kontrolu průmyslových firem, pomoc lidem, rady domácnostem a vzdělávání, výzkum, informování novinářů i spolupráci s obcemi. Hnutí DUHA působí celostátně, v jednotlivých městech a krajích i na mezinárodní úrovni. Je českým zástupcem Friends of the Earth International, největšího světového sdružení ekologických organizací.